

BOSHLANG‘ICH TA‘LIM O‘QISH DARSLARIDA PREZIDENT ASARLARIDAN FOYDALANISH

Isaqov Zokirjon Soliyevich

Qo‘qon DU “Boshlang‘ich ta‘lim” kafedrası dotsenti,
filologiya fanlari nomzodi. isaqovzokirjon1@gmail.com

Annotatsiya: ushbu maqolada boshlang‘ich ta‘lim o‘qish darslarida Prezidentimiz Sh. M. Mirziyoyevning asar va nutqlaridan foydalanishning ilmiy-nazariy hamda amaliy asoslari tahlil qilinadi. Mirziyoyev asarlarida ilgari surilgan g‘oyalar, ma‘naviyat, vatanparvarlik, mehnatsevarlik va insonparvarlik tamoyillari o‘quvchilarda milliy qadriyatlar ruhini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi, ushbu asarlardan o‘qish darslarida foydalanishning metodik tavsitalari berilgan.

Kalit so‘zlar: ma‘naviyat, vatanparvarlik, milliy g‘oya, nutqiy mashqlar, ijodiy ishlar, ko‘rgazma, taqdimot.

Аннотация: В статье анализируются научно-теоретические и практические основы использования произведений и речей Президента нашей страны Ш.М. Мирзиёева на уроках чтения в начальной школе. Идеи, выдвинутые в произведениях Мирзиёева, принципы духовности, патриотизма, трудолюбия и гуманизма имеют большое значение в формировании у учащихся духа национальных ценностей. Даны методические рекомендации по использованию этих произведений на уроках чтения.

Ключевые слова: духовность, патриотизм, национальная идея, речевые упражнения, творческие работы, выставка, презентация.

Abstract: This article analyzes the scientific, theoretical, and practical foundations for using the works and speeches of our country's President Shavkat Mirziyoyev in reading lessons in elementary schools. The ideas expressed in Mirziyoyev's works, along with the principles of spirituality, patriotism, hard work, and humanism, are of great importance in fostering a sense of national values in students. Methodological recommendations for using these works in reading lessons are provided.

Keywords: spirituality, patriotism, national idea, speech exercises, creative work, exhibition, presentation.

Bugungi globallashuv sharoitida yosh avlodni ma‘naviy yetuk, vatanparvar, insonparvar va bilimli etib tarbiyalash ta‘lim tizimining ustuvor vazifalaridan biridir. Shu ma‘noda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning asarlari – xususan, “Yangi O‘zbekiston strategiyasi”[1], “Erkin va farovon hayot – xalqimiz maqsadi”[2], “Yoshlar – kelajagimiz bunyodkori”[3] kabi asarlarida ilgari surilgan g‘oyalar ta‘lim-tarbiyada ulkan ahamiyatga ega.

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun o‘qish darslari shaxs tarbiyasida, vatanparvarlik va ma‘naviy qadriyatlarni singdirishda eng samarali vositalardan biri hisoblanadi. Mirziyoyev asarlaridan o‘rinli foydalanish esa o‘quvchilarda Vatanga

muhabbat, mehnatsevarlik, halollik, mehr-oqibat kabi insoniy fazilatlarni shakllantirishda katta rol o‘ynaydi.

Asosiy qism. 1. Mirziyoyev asarlarining ma’naviy-tarbiyaviy ahamiyati
Prezident Sh.M.Mirziyoyevning asarlari zamonaviy O‘zbekiston taraqqiyotining nazariy asosini tashkil etadi. Ularning har birida yosh avlodni bilimli, vatanparvar, tashabbuskor, bunyodkor qilib tarbiyalash g‘oyalari yoritilgan. Masalan, “Yangi O‘zbekiston strategiyasi” asarida:

“Yoshlarimizda mustaqil fikrlash, yangilikka intilish, milliy g‘urur va iftixor tuyg‘ularini shakllantirish – eng muhim vazifamizdir,” – deya ta’kidlanadi[1;5].

Bu fikrlar o‘qish darslarida o‘quvchilarni ijodkorlikka undash, milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash uchun metodik asos bo‘lib xizmat qiladi[4;8].

2. O‘qish darslarida Mirziyoyev asarlaridan foydalanish yo‘llari

Boshlang‘ich sinf o‘qish darslarida Prezidentimizning asarlaridan foydalanish quyidagi yo‘llar orqali amalga oshiriladi:

a) Matn asosida o‘qish va tahlil qilish. Masalan, “Yoshlar – kelajagimiz bunyodkori” asaridan parcha o‘qilganda, o‘quvchilar bilan “Vatanga sadoqat”, “Kelajakka ishonch” tushunchalari haqida suhbat tashkil etish mumkin.

b) So‘z boyligini oshirish. Mirziyoyev asarlarida ishlatilgan “taraqqiyot”, “yangilanish”, “adolat”, “fidoyilik” kabi so‘zlar o‘quvchilarning lug‘atini boyitadi.

c) Nutqiy mashqlar. O‘qilgan parcha asosida o‘quvchilar “Men Vatanimni qanday sevaman?” mavzusida kichik insho yozishlari mumkin.

d) Ko‘rgazmali usullar. Asarlardagi mazmunni rasm, jadval, slaydlar yordamida ko‘rgazmali tarzda tushuntirish o‘quvchilarda qiziqish uyg‘otadi.

e) O‘yin va ijodiy topshiriqlar. “Prezident hikmatlaridan so‘z toping”, “Yangi O‘zbekiston” mavzusida so‘z zanjiri kabi o‘yinlar o‘quvchilarni faol fikrlashga o‘rgatadi[5;68].

3. Mirziyoyev asarlarining o‘quvchilarga ta’siri

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari Prezident asarlaridagi g‘oyalarni o‘qish orqali quyidagi sifatlarni o‘zlashtiradilar:

Vatanga muhabbat va sadoqat;

Milliy qadriyatlarga hurmat;

Mehnatsevarlik va halollik;

Ilmga chanqoqlik;

Ijtimoiy faollik.

Bu fazilatlar o‘qish darslarining tarbiyaviy samaradorligini oshiradi, o‘quvchilarning ma’naviy dunyosini boyitadi.

4. Dars namunasi (metodik tavsiya)

Mavzu: “Yangi O‘zbekiston yoshlarining orzusi”

Manba: Sh. M. Mirziyoyev “Yangi O‘zbekiston strategiyasi” asaridan parcha.
Dars maqsadi: o‘quvchilarda Vatanga sadoqat, mehnatsevarlik va maqsad sari intilish ruhini shakllantirish.

Dars bosqichlari:

Parcha o‘qish va tahlil qilish;

“Yangi O‘zbekiston” so‘zining ma’nosini tushuntirish;

Lug‘at bilan ishlash (taraqqiyot, bunyodkorlik, g‘oya, maqsad);

Kichik suhbat: “Men O‘zbekistonni qanday tasavvur qilaman?”

Xulosa: o‘quvchilarning fikrini umumlashtirish.

Xulosa. Prezident Sh. M. Mirziyoyev asarlari o‘z mazmuni va ma‘naviy yo‘nalishi bilan o‘quvchilarni ezgu g‘oyalar ruhida tarbiyalashda beqiyos ahamiyat kasb etadi. Ularning o‘qish darslariga kiritilishi o‘quvchilarda vatanparvarlik, bunyodkorlik va ma‘suliyat tuyg‘ularini shakllantiradi.

Takliflar:

1. Boshlang‘ich sinf o‘qish darsliklariga Prezident asarlaridan parchalar kiritish.

2. Har bir chorakda “Prezident hikmatlari” mavzusida sinf soatlari tashkil etish.

3. O‘qituvchilar uchun Mirziyoyev asarlariga asoslangan metodik tavsiyalar ishlab chiqish.

4. “Yangi O‘zbekiston yosh kitobxonlari” tanlovlarini yo‘lga qo‘yish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023. – 422 b.

2. Mirziyoyev Sh. M. Erkin va farovon hayot – xalqimiz maqsadi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017. – 32 b.

3. Mirziyoyev Sh. M. Yoshlar – kelajagimiz bunyodkori. – Toshkent, 2019.

4. Zunnunov A. Pedagogika nazariyasi va tarixi. – Toshkent, 2008. – 128 b.

5. Yo‘ldoshev J. Ta‘lim metodikasi asoslari. – Toshkent, 2016. – 224 b.

6. Shodmonov E. Boshlang‘ich ta‘lim metodikasi. – Toshkent, 2020. – 122.

7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. M. Mirziyoyevning nutqlari. – Prezident.uz portali, 2017–2025.